

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Idola esse amolienda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

§. I. *Idola peccatorum esse amolenda.*

RE huiusce praxis in celebri illo Iacobi facto despicietur, nam Sichem ciuitate à filijs suis, Dinæ sororis raptum vindicantibus, eucrisa, cum sibi metueret, ne vicina oppida in ipsum insurgerent: non sine diuino instinctu vniuersam conuocans familiam: *abscite* (inquit) *Deos alienos, qui in medio vestri sunt, & mundamini, ac mutate vestimenta vestra: surgite & ascendamus in Bethel, vt faciamus ibi altare Deo, qui exaudiuit me in die tribulationis, & socius fuit itineris mei: dederunt ergo ei omnes Deos alienos, quos habebant, & in aures, quæ erant in auribus eorum: at ille infodit ea subter terebinthum. Cumq; profecti essent, terror Dei inuasit omnes per circuitum ciuitates, & non ausi sunt persequi recedentes. Vt insignia historix huius documenta dilucidius exponamus, præsupponendum: Rachelem Iacobi vxorem dum paterna domo egrederetur, omnia patris idola, tum aurea, tum argentea clancula sustulisse: idque vel quod (vt Sanctus Chrysostomus, & Rupertus testantur) idololatria infecta esset, quam vnà cum lacte materno luxerat, vel (quod SS. Basilius, & Nazianzenus sentiunt) vt patrem suum ab idolorum cultu (quem illa, à marito edocta, oderat) diuerteret. At quoniam hominum cogitationes occultæ sunt & obscuræ, fieri potuit, vt illa minùs caucè idola seruante, aliquis domesticorum illa supplex coleret. His addo: Simonem & Leui, de excidio Sichimæ nonnulla secum etiam idola tum aurea tum argentea sustulisse, non sine Dei offensâ, & idololatria committendæ periculo. Quod cum Iacob percepisset, vt tanti damni occasione ab illis auerteret, ea protulit, quæ iam supra retulimus. PRIMVM quod hinc documentum elicimus, est: omnem patrè familias diligetèr in cubere debere, vt per oes domus angulos inuestiget, nù aliqua forsâ idola in eadè deliteant. idola nãque sunt peccata ac vitia, quæ peccatores supplices adorât, eo modo, quem Tractatu præcedenti descripsimus, quibusque familia male instituta, vt plurimùm scæter: est enim microcosmus, in quo nõ nisi concupiscentia carnis, diuinarum cupiditas, ac superbia vite imperiũ ac dominiũ occupât. Hæc porro Sacra Scriptura *Deos alienos* hic nuncupât, quodã verò nos Deo auertant, quos ab omni familia Christiana procul abesse oportet, ac multò magis ab eiusdè rectore, ac directore. Si enim tu Pater & Dominus hæc numina vt aliena non reijcis: mirũ profectò non est, filios & seruos eiusdè velut proprijs supplicare: & si ipse immersus es vitijs, qui familiæ persuadeas, vt ab eiusdè quã maximè declinet, eaque detestetur? Nõ verò crediderim, te ad eò ignauũ & abiectò animo fore, vt publicam hanc idololatriam in tuis æquanimitèr toleres: ac deprehensa peccata dissimules, nec corripias.*

SED quoniam improbi filij & serui hæc idola omni studio abscondere

Hh. 2

conan-

Gen. 35. 2.

Gen. 31. 19.
Hom. 57. in
Gen. vido
Initio l. Pro.
Parer. ib.
Oratio de S.
Paschat.

I.

Peccata ex-
tirpanda.
cap. 6.
1. Ioan. 2. 6.

*Inquire ut
pater non
ut hostis.*

d Pr. 24. 15

*Ne sis facie
securus.*

c Gen. 31. 32.

f Luc. 16. 8.

Pro. 30. 20.

*Li. 8 in Gen.
c. p. 1.*

*Deus pecca-
ta vult
tollit.*

ios. 7. 12.

conantur: ne forsitan parentes ac Domini talia domi haberi, colique re-
sciant: diligenter propterea attendendum est; & indicia omnia, quæ ea pro-
dant, obseruanda & excutienda; interroganda, inquirendo, quibuscumque
domestici, siue domi siue foris; aliaque quæ prudentia suggeret, consi-
derando: idque non anxie, & instar inimici à *insidiantis*, & *impietatem* in tuis
domesticis *querentis*, ut calumniaris, *eorumque requiem vases*, si tali animo se
obseruari intelligant; sed amici instar, nihil optantis reprehensione dignum
inuenire, sed obseruantis tamen, & prudenter ac circumspectè inquirentis,
ut præueniat; aut, si lapsum deprehendat, auxilium & remedium aliquod
adferat. Nec, postquam omnem tibi adhibuisse diligentiam videaris, &
nulla criminis offensionisque occurrat suspicio, rem domus in tuto verari
propterea existimes, sunt namque subditi in sceleribus suis occul-
tandis cautiores, quam sint parentes ac Domini in eisdem inquiren-
dis: saepeque fit, ut de quo minima erat suspicio, is reuera idolum in sinu suo
foueat, & amplectatur. Memineris quid ipsi Iacob in simili casu euenerit.
Cum enim Laban socer, idola sibi erepta cõquereretur, magna animi seue-
ritate respondit: *c apud quemcunque inueneris Deos tuos, necetur coram fratribus
nostris*. Tunc Laban magna quidem arrogantia & fastu eadem vbique qua-
rens, non inuenit: quia Rachel fuit illo cautior, *que parentis videns anxietate-
m, festinans ea abscondit subter stramenta cameli & sedit de super*, sumptaque à
re verisimili excusandi occasione, cur surgere, aut loco se mouere non pos-
set: ipsius Laban curam & anxiam sollicitudinem facile elusit, & ita Iacob
exultauit ac gestijt, certò sibi persuadens, nullum suorum domesticorum
furti illius reum esse, aut talia idola colere. Vterque tamen errauit: quia (ut
Christus D. dixit) *filius huius seculi prudentiore filiis lucis sunt*, quibus opera
sua occultant: eosque eludunt, qui omnem se in quaerendo diligentiam ad-
hibuisse credunt. Et quando superiores & patres familias sibi persuadent,
domum suam sanctimonia clarere: aliqua fortè Rachel non deerit, de qua
minima erat suspicio, quæ idola colat, crimenque committat; quod omni,
qua potest, fraude & arte palliare conetur. Hinc Rupertus ait, singulari
Dei reuelatione Iacob cognouisse: domi suæ idola abscondita delitelceret:
Dominus namque, dū illum periculo, quod à ciuitatibus cum Sichima fœ-
dere iunctis ipsi imminebat, educere vellet, illi interim apparet & indicat,
familiam illius *idololatriæ* crimine contaminatam esse, quam nisi purgaret, se
illi propitium minimè fore: quemadmodum postea etiam Iosus edixit: po-
pulum se discrimine non prius erepturum, quam *furtum*, cuius vnus reus e-
rat, expurgasset. Iacob itaque diuino motus instinctu, omnes domesticos
collegit, eosque commonuit, ut omnia idola à se procul eliminarent.

Ut porro Sancti huius Patriarchæ factū imitemur, noua reuelatione no-
bis

bis minimè est opus: sed similia monita similibusq; verbis domesticis in genere proponenda sunt, duobus præsertim temporibus & occasionibus, quibus & suos Iacob est allocutus. PRIMO vbi aliquod periculum ac discrimen vniuersæ familiæ imminet: tunc quippe timendum, ne in occultorum aliquorum eius criminū punitionem calitus eueniat: ac propterea tunc expedit, omnes in locum vnum conuocatos, ad pœnitentiam & confessionem exhortari, dicendo: *i abicite deos alienos, qui in medio vestri sunt*: vereor enim, ne inter vos idola aliqua abscondita delitescant; & sint, qui peccatis inquinatam habeant conscientiam. Quamobrem tam prauam à vobis societatem & commercium reijcite, ac delicta confitemini; quo iram Dei ceruicibus nostris imminentem auertamus.

Imo si gloria diuinæ, tuæque familiæ boni sis cupidus non est quod expectes, donec tale ei discrimen imminere videas, vt ita seridè eam admoneas, sed quemadmodum Iacob hanc admonitionem fecit, quando Dominus ei præcipit, vt in Bethel pergeret, sacrificium oblaturus; quia videbat, illud ei minimè gratum fore, nisi ista præcederet diligentia & inquisitio: Ita meritò in solemnioribus anni festis omnem familiam conuocare decet, eamque ascensionis in Bethel (id est *domum Dei*) admonere, quò diuinis officijs assistant; & solemnitatem, quam Ecclesia tunc repræsentat, celebrent. Quò autem domestici id ea cordis puritate peragant, quam Deus requirit, sincere illis & ex animo dicas, oportet: *Eucite Deos alienos de medio vestri, mundamini & mutate vestimenta vestra*, non modò corporis (quod in festis ferui agere solent) sed in primis *anime*: omni vos vitiorum indumento spoliantes, & virtutum habitum assumentes; vt decenter ac purè omnes coram Deo comparere valeamus.

SANCTA hæc monita, in genere, magno amore, spiritus feruore, opportuneque deprompta, magnam vim habent ad tollenda peccata, vt in hoc exemplo manifestè apparet. Omnes enim domestici Iacob (vt testatur scriptura) mox illi morem gessère; & quotquot habebant *idola*, ea statim ei traderunt, etiam Rachel quæ astu quodam illa patri surripuerat, (si tamen adhuc illa apud se habebat) Iacob marito suo eadem reuelauit. Laban enim suo illa commodo inuestigabat; Iacob verò ob vnicum *anime* bonum; Laban rigidè illam, ac velut extraneam alloquebatur. Iacob verò amicè ac beneuolè. Natura enim, quæ homini, more hominis, insulsè loquenti, & asperè agenti culpas suas occultare gaudet, à diuina gratia illicitur, & iuuatur, ad eandem homini, vices Dei gerenti, blandumque se ac misericordem exhibenti aperiendas. Hinc iam supra diximus, per magni referre, gubernationem cum amore ac *lenitate* dirigere, erga ingenuos præcipuè, qui id aduertentes spontè ac libenter se dedunt, nec suam imbecillitatem negant, quo

In tribulatione conscientia excutienda.
1 Gen. 35 2.

Et festis solemnioribus.

Gubernatio lenis est efficacax.

remedium aliquod adhibeatur. Atque hoc modo vitia, quæ firmas à multis annis radices egerant, iam à corde euelli solent; & manifestata curari: totaq; domus ab omni idololatria spirituali occultè inualefcente, penitus emundari.

VERVM feruens Iacobi diligentia vterius etiam processit; nam quamuis idola ex auro argentoque conflata, illorumque in aures, & monilia admodum pretiosa essent, nullum tamen cupiditate raditum dedit, nec metallum illud pretiosum in suum vsum conuertit: ne eius aspectu idola ipsa, quæ ex auro illo confecta erant, in memoriam reuocaret: ac propterea omne aurum & argentum, quod accepit, statim terræ infodit, ne in posterum videri posset. Imò notat Abulensis, Iacob non idola modò confregisse, sed igni omne metallum iniecit, vt liquefactum per terræ venas penetraret, atq; ita euanesceret: ne, quod in idolum conflatum fuerat, in hominum vsum cederet, eosq; pollueret. Quid verò hoc aliud sibi vult, quàm superiores ac dominos de familiarum suarum bono sollicitos commonefacere, non debere esse contentos, si peccata qualitercunque è medio auferantur, sed operam etiam dare debere, vt & occasiones & radices illorum penitus euellantur. Ne igitur auaritia illos excæcet, nec ob exiguum lucellum comparandum, domi quid retineant, quod alicuius criminis committendi sit occasio: sed viuat e contra amoris diuini in eis zelus, vt terra obruant, quidquid peccatum suscitare queat, dent operam, vt monilia aurea, quæ idolorum aures exornabant, obedientiamque idololatriarum testabantur, amoris diuini flamma consumantur & pereant, ac maledictam ad eò obedientiam detestentur, terræque profundo obruant: ne in posterum consurgat & compareat, neque alia in anima vigeat obedientia, quàm quæ offertur Deo vero, & Iesu Christo D. N. qui nos è dura captiuitate pretioso sanguine redemit; & ab omnibus peccatis nostris, que prouocet in profundum maris, emundabit. Declarauit hoc Iacob (vt bene Rupertus obseruat) dum idola iuxta noborem terebinthum (ex qua resina distillat) sepeliuit: quæ arbor crucis Christi figura est, è qua pretiosi sanguinis illius resina, ad vulnerum nostrorum medicamentum profluxit: cuius efficacia omnia delicta nostra sepulta euanescent.

§. II. Exhortatio Dominorum subditos edificat.

DENIQUE dominus domesticos suos ita exhortari debet, vt exemplo illis suo præluceat, dicendo sicut Iacob: *surgite & ascendamus in Bethel, vt faciamus ibi altare Deo, qui me exaudivit in die tribulationis meæ, & socius fuerit itineris mei, & non ait: ascendite, & struite altare; sed: ascendamus & faciamus.* nam in huius religionis actibus, capita præcedant necesse est, & alios secum trahere, vt sint tanquam a lucerna ardentes, quæ toti domui coluceant, & tanquam SAL: vt omnibus, qui in domo versantur, virtu-

tum

In dictum locum.

Occasiones & radices peccatorum tollenda.

Absit cupiditas.

i Mich. 7. 19
Li. 3. in Gen.
cap. 12.

Crucis Christi medicina.

I pra. sequor

a Mat. 5. 17.